

har vadet i Penge, byder sine Lærlinge en Løn af 1 Kr. 25 Øre om Ugen i det første Aar, og der fratrækkes saa endda et Beløb — jeg tror, det er de 25 Øre —, som Lærlingens Tilskud til den tekniske Undervisning. Tilbage bliver altså en Ugeløn af siger og skriver een Krone. Der lægges ogsaa her 1 Kr. til om Ugen for hvert Aar, saa at Lærlingen i det femte Aar slutter med en Ugeløn af 5 Kr. 25 Øre, hvoraf, som nævnt, en lille Del tilbageholdes til Undervisningen. Jeg synes ikke, det kan tilstrækkelig stærkt brændemærkes, at et Firma af den Størrelse og Anseelse vil være bekendt at byde sine Lærlinge saadanne Vilkaar. Det viser, at Firmaet har en ringe Ansvarsfølelse overfor den Industri, som giver det dets store Indtægter. Det maa dog være saaledes, at det først og fremmest er Arbejdsgivernes Sag, deres Forpligtelse, eller at det i hvert Fald er i deres Interesse at sørge for Fagets og Industriens Fornyelse, paa en anstændig Maade at sørge for den Ungdom, der ønsker at ofre sine Kræfter indenfor den Industri eller det Fag, der er Tale om.

At de Hjem, hvorfra Lærlingene kommer, er i allerhøjeste Grad ulykkeligt stillede, er en Selvfølge. I den Alder, her er Tale om, har de unge Mennesker jo en glubende Appetit; de spiser for en voksen, mange af dem for to, de vokser fra deres Tøj, saaledes at dette ofte skal fornyes, hvis de skal se nogenlunde ordentlige ud. Udgifterne til disse unge Mennesker er i det hele taget betydelige. Og saa kommer disse Lærlinge efter en hel Uges Arbejde hjem med en Ugeløn af mellem 2 og 5 Kr. eller, hvis det gaar meget højt — hvor Arbejdsgiveren lægger en Smule Dyrtdistillæg til — op mod en halv Snes Kroner, som jo hverken halvt eller helt kan slaa til til de unge Menneskers Underhold. Forholdet er altsaa det, at Byrderne, Besværet, Ofrene for at forny Haandværket og Industrien, for at faa oplært den Slægt, der skal bære Erhvervet frem i kommende Tider; det lægges paa fattige Arbejderfamilier, paa de Familier, hvorfra de unge Lærlinge kommer.

Men det er ikke blot den økonomiske Side af Sagen, der er uheldig, der er mange andre uheldige Forhold for vore Lærlinge. De unge Mennesker faar meget ofte en højst mangelfuld Uddannelse. I mange Tilfælde sættes de til Arbejder, der er Faget ganske uvedkommende, behandles af Arbejdsgiverne som et Udbyt-

ningsobjekt og ikke som en Ungdom, der er Arbejdsgiveren betroet, og som han har et Ansvar overfor i faglig Henseende. Det hender ogsaa meget ofte, at de Virksomheder, der tager Lærlinge, i sig selv er af den Beskaffenhed, at de ikke formaar at give Lærlingene en forsvarlig Uddannelse, er smaa ubehjælpsomme Virksomheder, som ikke evner den Opgave og slet ikke skulde have Lov til at tage sig den paa, og det kan ogsaa hende, at Lærlingeforholdene i store Virksomheder er uheldige.

Haandværk og Industri bliver jo i vore Dage i høj Grad specialiseret. Det økonomiske Liv gaar sine egne Veje, og det maa man finde sig i og derfor ogsaa finde sig i den stærke Specialisering af Arbejdet. Det maa da være Læremesterens Opgave i en saadan Industri at lade Lærlingen komme i Rækkefølge til alle de Specialiteter, han skal sætte sig ind i, for paa tilbørlig Maade at tilegne sig Faget. Men i mange Tilfælde lader Arbejdsgiveren sig det ikke være magtpaaliggende og tager slet ikke Hensyn til det unge Menneskes Uddannelse, men kun til sin egen Fordel ved at lade ham blive saa længe som muligt ved den enkelte Specialitet, hvor det unge Menneske hurtigt tilegner sig fuld Færdighed og kan gøre Fyldst for en voksen, som skulde have haft betydelig højere Løn. Paa den Maade faar Arbejdsgiveren en Fordel, men det unge Menneskes Uddannelse forfejles ganske og aldeles.

Hertil kommer den teoretiske Uddannelse, som jo foregaar ved Aftenundervisningen i de tekniske Skoler. Det er givet, at de unge Mennesker ikke faar meget ud af de mange Penge og den megen Tid, der ofres derpaa. Begge Dele er i stor Udstrækning spildte, fordi de unge Mennesker mangler Forudsætninger for at kunne drage sig Undervisningen til Nytte. De skal være paa Værksted eller Fabrik den fulde Arbejdstid, som Regel fra Kl. 6 Morgen til Kl. 6 Aften, og i København og større Købstæder har de oftest betydelig Vej dertil fra Hjemmet. Efter en saadan lang Dagsgerning og Vejen dertil og derfra skal de et andet Sted hen i Byen, maaske gaa en lang Vej til den tekniske Undervisning, som foregaar fra Kl. 8 til 10 Aften; saa først kan de komme hjem og hvile. Det er selvindlysende, at det er en uheldig Maade at inddele Tiden paa for unge Mennesker i Opvæksten. Den tekniske Undervisning bør absolut lægges